

Blahoslavenství: být stromem a pirogou

Římskokatolická farnost Tuchoměřice

4. neděle v mezidobí A (29.1.2017): Blahoslavenství

Text Blahoslavenství, který jsme slyšeli v evangeliu, je známý. Slyšíme ho několikrát v roce. Jsme na to zvyklí. Ale je škoda, že jsme si zvykli! Měli bychom se proti tomu vzbouřit: je to pohoršení. Jestliže to bereme doslova, je to nesmysl. Proto se v průběhu dějin církve hodně lidí snažilo tento text zneškodnit, omezit jeho pohoršení a dokonce se vyhnout uskutečnění jeho poselství. Buď říkají, že je to jenom ideál, který se uskuteční až v nebi, že to není reálné v našem světě. Nebo že je to romantika, jenom pro snílky, kteří žijí mimo realitu světa. Nebo že je to jenom pro svaté, nebo aspoň „blahořečené“ (i překlad „blahoslavení“ přináší problém). Ale ve skutečnosti blahoslavenství jsou Ježíšův program vzdělání nebo formace, abychom se dostali do království. Je to revoluční program. Revoluce Boží, revoluce lásky. Ale je třeba tento text dobře chápat.

Začínám u překladu. Slovu „blahoslavení“ často špatně rozumíme. Buď myslíme na blahořečené lidi a pak to vypadá jako ideál mimo náš dosah, nebo slyšíme slovo „blaho“ a to vypadá jako povrchní štěstí. Už lepší překlad je právě „šťastní“... Ale ještě je potřeba dobře chápat to, co pro Ježíše znamená být šťastný.

Podle světa jsou šťastní ti, kteří jsou bohatí, ne ti, kteří jsou chudí, ti, kteří se smějí a ne ti, kteří pláčou. Ne tiší, ale ti, kteří jsou slyšet všude v médiích. Šťastní jsou ti, kteří nelační a nežízňají po ničem, protože mají všechno. Šťastní jsou ne ti, kteří jsou milosrdní, ale ti, kteří se umějí prosadit, jednat razantně i bez ohledu na ostatní, ne ti, kteří mají čisté srdce, ale ti, kteří mají tvrdé srdce, protože jenom tak můžou uspět v našem světě. Šťastní nejsou tvůrci pokoje, ale ti, kteří mají nejmocnější zbraně, aby mohli vítězit ve válkách. A nakonec šťastní nejsou ti, kteří jsou pronásledovaní, ale ti, kteří můžou pronásledovat a trestat ostatní.

Ale myslet si, že Ježíš chce od nás pravý opak, že chce, abychom byli slabí, poražení, aby křesťané nebyli ani vidět, ani slyšet ve světě, by byl velký omyl. To by bylo nepochopení tohoto textu a naprosté nepochopení toho, co je křesťanství. Právě tohoto omylu se dopustil filozof Friedrich Nietzsche, když

tvrdil, že křesťanství je náboženství slabých. Opak je pravdou. Křesťanství je náboženství silných, ale ne silných podle světa. Máme být silní a zároveň jemní.

Protože v textu Blahoslavenství je paradox podobný tomu, který je v žalmu prvním, který začíná stejným slovem. Je zde stejný problém s překladem: „Blaze tomu“, nebo „šťastný člověk“. A ten šťastný člověk je spravedlivý, je „jako strom zasazený u tekoucí vody“... a strom je stabilní, silný. Ale zároveň spravedlivý je na cestě: „Hospodin dbá o cestu spravedlivých“. Říká se, že máme být zároveň stromem a pirogou. Mít pevné, stabilní kořeny, být silní jako strom, ale také být schopní cestovat, riskovat jako piroga, která umožňuje plout daleko a poznávat nová místa a nové lidi, ale která je křehká, může se snadno převrátit. Ale piroga pochází ze stromu, strom a piroga se nesmí oddělovat.

V textu evangelia se tento paradox najde v rozdílu mezi lichými a sudými blahoslavenstvími. Sudá blahoslavenství vyjadřují postoj aktivní, silný, až bojovný. Druhé blahoslavenství k nim patří také, i když to tak na první pohled nevypadá: plačící tady nejsou ti, kteří pláčou nad sebou, ale spíš nad světem. Ti, kteří nejsou lhostejní vůči tomu, co se děje kolem nich: soucit je přinutí k akci. Jsou to ti stejní, kteří ve 4. blahoslavenství lační a žízňají po spravedlnosti, kteří jsou připraveni za to bojovat. Čisté srdce z 6. blahoslavenství je třeba chápat chemicky: tak jako čistá látka je opak smíšené látky, čisté srdce je opak rozděleného srdce. Srdce je v Bibli sídlo vůle, ten, kdo má čisté srdce, nemá rozdělenou vůli, ví, co chce a je připravený konat. A 8. blahoslavenství patří pronásledovaným pro spravedlnost, těm, kteří jsou skutečně uprostřed boje. Lichá blahoslavenství vyjadřují postoj spíš vnitřní, jemný, postoj těch, kteří hledají cestu k srdci druhých, kteří jsou schopní riskovat a hledat nové cesty. 1. blahoslavenství je blahoslavenství chudých v duchu, to znamená pokorných. Ve 3. jsou blahoslavení tiší, ti, kteří nepoužívají násilí. 5. je blahoslavenství milosrdných, těch, kteří odpouští. 7. je blahoslavenství tvůrců pokoje, těch, kteří hledají jednotu.

Všechna tato blahoslavenství jsou pro každého z nás. Chceme-li následovat Ježíše, máme být jako on zároveň silní a jemní, být stromem a pirogou, hledat zároveň spravedlnost a pokoru, jak nám říká 1. čtení, být těmi bezmocnými, kteří jsou schopní zlomit moc těch, kteří jsou „něco“, jak říká sv. Pavel ve 2. čtení. Je to jediná cesta k opravdovému štěstí už tady v tomto světě a v Božím království. V tom spočívá Boží revoluce. Ale to není možné bez pomoci Boží, bez Ducha Svatého. Prosme vytrvale o tuto milost, abychom se stali opravdovými učedníky Ježíše, a abychom mohli přinést našemu světu tuto revoluci lásky.

P. Alain Cleysac CCN, administrátor farnosti